

1977

No. 53

STAATSBLAD
van de
REPUBLIEK SURINAME

STAATSBESLUIT van 23 augustus 1977, tot plaatsing in het Staatsblad van de Republiek Suriname van de thans geldende tekst van de Kieswet.

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

Op voordracht van de Minister van Justitie en Politie.

GELET OP :

1. de Grondwet voor de Republiek Suriname (S.R.S. 1975 No. 2);
2. de Wet tot wijziging van de op het tijdstip van inwerkingtreding van de Grondwet bestaande Rijkswetten en Algemene maatregelen van Rijksbestuur, die in Suriname gelden, alsmede de landsverordeningen en de overige deze Staat bezittende verordeningen (S.R.S. 1977 No. 45);
3. de Wet van 28 juli 1947 houdende voorschriften met betrekking tot de schrijfwijze van de Nederlandse taal (G.B. 1947 No. 113).

OVERWEGENDE :

dat het wenselijk is de thans geldende tekst van de Kieswet (G.B. 1948 No. 161) in het Staatsblad van de Republiek Suriname op te nemen, teneinde de raadpleging daarvan te vergemakkelijken.

BESLUIT :

Te bepalen, dat de Kieswet (G.B. 1948 No. 161), zoals deze thans luidt na de daarin aangebrachte wijzigingen en aanvullin-

gen, laatstelijk bij wet van 3 augustus 1977 (S.R.S. 1977 No. 46), nevens afschrift van dit Staatsbesluit, in het Staatsblad van de Republiek Suriname zal worden geplaatst.

Gegeven te Paramaribo, 23 augustus 1977
JOHAN H. FERRIER

De Minister van Justitie
en Politie,
E.A. HOOST

Uitgegeven te Paramaribo, 23 augustus 1977

De Minister van Binnenlandse Zaken
C.D. OOFI.

W E T van 8 december 1948, tot vaststelling van de „Kieswet” (oorspronkelijk G.B. 1948 no. 161), gelijk zij luidt na de daarin aangebrachte wijziging bij:

- Wet van 8 januari 1949 (G.B. 1949 no. 9)
- „ „ 19 december 1949 (G.B. 1949 no. 157)
- „ „ 23 december 1952 (G.B. 1952 no. 121)
- „ „ 23 december 1952 (G.B. 1952 no. 122)
- „ „ 30 december 1954 (G.B. 1954 no. 174)
- „ „ 4 februari 1955 (G.B. 1955 no. 11)
- „ „ 23 maart 1955 (G.B. 1955 no. 44)
- „ „ 13 juli 1955 (G.B. 1955 no. 78)
- „ „ 23 maart 1960 (G.B. 1960 no. 21)
- „ „ 14 februari 1961 (G.B. 1961 no. 14)
- „ „ 28 mei 1962 (G.B. 1962 no. 79)
- „ „ 15 januari 1963 (G.B. 1963 no. 5)
- „ „ 9 februari 1963 (G.B. 1963 no. 30)
- „ „ 28 december 1966 (G.B. 1966 no. 142)
- „ „ 22 mei 1969 (G.B. 1969 no. 49)
- „ „ 23 maart 1973 (G.B. 1973 no. 43)
- „ „ 17 mei 1973 (G.B. 1973 no. 77)
- „ „ 3 augustus 1977 (S.R.S. 1977 no. 46)

Voorts is deze wet met toepassing van de additionele artikelen van de Grondwet van de Republiek Suriname en de Wet van 4 april 1977 (S.R.S. 1977 no. 45) aangepast aan de terminologie van de Grondwet.

**EERSTE AFDELING
VAN HET KIESRECHT**

§ I. Van de kiezers.

Artikel 1. *)

Kiezers van de leden van het Parlement zijn, behoudens het in artikel 3 bepaalde, de ingezetenen van Suriname, tevens Surinamer zijnde, die:

- 1°. de volle ouderdom van één en twintig jaren hebben volbracht op de dertigste dag vóór de candidaatstelling;
- 2°. op de dertigste dag vóór de candidaatstelling hun werkelijke woonplaats in Suriname hebben.

Artikel 2. **)

Voor de toepassing van deze wet wordt ingezetenschap beoordeeld volgens artikel 20 van de Wet op de nationaliteit en het ingezetenschap (S.R.S. 1975 no. 4).

Artikel 3. **)

Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten:

- a. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak het kiesrecht missen;
- b. zij, die rechtens van hun vrijheid zijn beroofd;
- c. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens de beschikking of het beheer over hun goederen hebben verloren.

* Gew. bij G.B. 1962 no. 79 en 1973 no's. 43 en 77 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

Artikel 4. *)

Om het kiesrecht te kunnen uitoefenen is het, onverminderd het overigens in of krachtens deze wet bepaalde, nodig dat betrokkenen voorkomen op één der voor de desbetreffende verkiezing geldende kiezerslijsten, welke door de zorg van de Minister van Binnenlandse Zaken regelmatig worden bijgehouden.

§ 1a. Van het Kiesbureau. **)

Artikel 4a.

1. Er is een onafhankelijk Kiesbureau, hetwelk toezicht houdt op de algemene verkiezingen.

2. Het Kiesbureau is samengesteld uit 5 leden waarvan één voorzitter is en drie plaatsvervangende leden.

3. De Voorzitter, leden en plaatsvervangende leden worden benoemd door de President van de Republiek Suriname, de Raad van Advies gehoord, voor de periode van 5 jaar. Zij kunnen terstond worden herbenoemd.

Hij die ter vervulling van een opengevallen plaats is benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop degene in wiens plaats hij benoemd is, zou hebben moeten aftreden.

4A. De leden, de plaatsvervangende leden worden door de President, de Raad van Advies gehoord, ontslagen:

- a. op eigen verzoek;
- b. wanneer zij de leeftijd van zestig jaar hebben bereikt;
- c. bij gebleken ongeschiktheid wegens aanhoudende ziekten of lichaamsgebreken;
- d. wanneer zij onder curatele zijn gesteld;
- e. bij aanvaarding van een functie, welke met hun ambt onverenigbaar is.

B. De leden, de plaatsvervangende leden kunnen door de President, de Raad van Advies gehoord, worden ontslagen:

* Gew. bij G.B. 1973 no. 77 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Ingevoegd bij S.R.S. 1977 no. 46.

- a. wanneer zij wegens misdrijf zijn veroordeeld;
  - b. wanneer zij in staat van faillissement zijn verklaard of surséance van betaling hebben verkregen of wegens schulden zijn gegijzeld;
  - c. wegens wangedrag of ongeschiktheid of bij gebleken voortdurende achteloosheid in de waarneming van hun ambt;
  - d. wanneer zij, anders dan krachtens hun verleend verlof, langer dan vijf maanden buiten Suriname verblijf houden.
5. De Secretaris wordt bij Staatsbesluit benoemd.

Artikel 4b.

Benoembaar tot lid van het Kiesbureau zijn de ingezetenen die de Surinaamse nationaliteit bezitten, de leeftijd van 23 jaar hebben bereikt en niet, ingevolge artikel 55 van de Grondwet, van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten.

Artikel 4c.

Een lid of plaatsvervangend lid van het Kiesbureau kan niet tegelijkertijd zijn Minister, Onderminister, lid van het Parlement, lid van de Rechterlijke Macht, lid van de Raad van Advies, lid van de Rekenkamer, dan wel van het Constitutionele Hof, of candidaat bij enige verkiezing waarbij hij of zij actief de werkzaamheden als in deze wet bedoeld mee uitoefent.

Artikel 4d.

1. Het Kiesbureau ziet toe, dat de in artikel 5 lid 1 van deze wet bedoelde kiezerslijsten met zorg zijn samengesteld en doorlopend zijn bijgewerkt, en vergewist zich ervan, of deze in overeenstemming met de nodig gebleken, dan wel door de rechter bevolen verbeteringen en aanvullingen zijn aangebracht.

2. Op verzoek van het Kiesbureau brengt de Minister van Binnenlandse Zaken bij constatering van onjuistheden de nodige verbeteringen en aanvullingen in de kiezerslijsten aan.

Artikel 4e.

1. Het Kiesbureau ziet toe, dat elke kiezer die bevoegd is aan de stemming deel te nemen, ten minste drie dagen vóór de tot stemming bepaalde dag, de in artikel 24 lid 2 van deze wet voorgeschreven oproepingskaart ontvangt.

2. Op aanvraag van het Kiesbureau verstrekken de Districts-Commissarissen alle inlichtingen omtrent de organisatie van de werkzaamheden in verband met de uitreiking der oproepingskaarten aan het Kiesbureau, dat bevoegd is aanbevelingen ter zake te doen.

3. Het Kiesbureau ziet toe, dat door de betrokken Districts-Commissaris de mogelijkheid wordt geschapen, dat de daartoe gerechtigde kiezers nog op de dag der stemming de oproepingskaarten kunnen afhalen.

Artikel 4f.

1. Het Kiesbureau ziet toe, dat er zoveel mogelijk uniforme instructies met betrekking tot het optreden van de onderscheidene stembureaus in de kieskringen worden gegeven en dat de stembureaus op de dag der stemming op de voorgeschreven wijze hun werkzaamheden verrichten.

2. Het Kiesbureau is bevoegd, in overleg met het betrokken hoofdstembureau, toezichthouders aan te wijzen, die contrôle op de richtige gang der werkzaamheden van de stembureaus uitoefenen en bij constatering van onregelmatigheden zo spoedig mogelijk daarover verslag uitbrengen.

3. De voorzitters en overige leden en plaatsvervangende leden van de stembureaus zijn gehouden aan de door het Kiesbureau aangewezen toezichthouders de voor de uitoefening van hun taak benodigde inlichtingen te verschaffen.

4. Bij klachten omtrent een niet-behoorlijke functionering van enig stembureau, dringt het Kiesbureau er bij het betrokken hoofdstembureau op aan onverwijld de geëigende maatregelen te nemen.

Artikel 4g.

1. Het Kiesbureau is bevoegd door één of meer zijner leden of plaatsvervangende leden dan wel door zijn secretaris of zijn ambtenaren, desgewenst met medewerking van door het Kiesbureau aangewezen personen, in de daarvoor in aanmerking komende burelen van openbare dienst de inlichtingen te doen inwinnen en het onderzoek te doen verrichten, welke het Kiesbureau voor de uitvoering van zijn taak, hem bij deze wet opgelegd, nodig acht.

2. De Directeur van Binnenlandse Zaken is verplicht aan het Kiesbureau binnen de kortst mogelijke termijn de inlichtingen, welke het Kiesbureau voor de uitoefening van zijn taak, hem bij deze wet opgelegd, nodig acht, te verschaffen.

Artikel 4h.

1. Het Kiesbureau brengt jaarlijks vóór 1 april verslag uit aan de Regering en het Parlement over zijn werkzaamheden in het afgelopen dienstjaar.

2. Binnen twee maanden na de dag, waarop — na een periodieke of tussentijdse algemene verkiezing — het nieuw gekozen Parlement bijeenkomt, brengt het Kiesbureau schriftelijk verslag uit aan de Regering en het Parlement over het door hem uitgeoefende toezicht op de gehouden verkiezingen.

Artikel 4i.

1. Het Kiesbureau stelt zijn reglement van orde vast.

2. Dit reglement wordt na goedkeuring door de President, gehoord de Raad van Advies, door plaatsing in het Staatsblad openbaar gemaakt.

Artikel 4j.

1. De remuneraties ten behoeve van de voorzitter en leden van het Kiesbureau alsmede de vacatiegelden ten behoeve van de plaatsvervangende leden, voor elke vergadering, waaraan die overeenkomstig het bepaalde in deze wet deelnemen, worden bij Staatsbesluit vastgesteld.

2. Het salaris van de Secretaris van het Kiesbureau wordt bij Staatsbesluit vastgesteld.

§ 2. Van de kiezerslijsten.

Artikel 5. *)

1. Onder kiezerslijst wordt verstaan een lijst, aanwijzende de inwoners van de betrokken kieskring, die ingevolge artikel 1 tot het kiezen van leden van het Parlement bevoegd zijn. **)

2. De samenstelling van de kiezerslijsten vindt plaats door op deze lijsten op te nemen de per kieskring en, indien de kieskring in meer stemdistricten is verdeeld, de per stemdistrict genomen uittreksels uit de bevolkingsregisters.

3. De kiezerslijst wordt op de dertigste dag vóór de dag der candidaatstelling administratief afgesloten. Deze kiezerslijst is geldend voor de desbetreffende verkiezing met inachtneming van de wijzigingen en/of aanvullingen, die in deze periode, overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 9 tot en met 12, worden aangebracht.

Artikel 6. **)

De Minister van Justitie en Politie verstrekt doorlopend en zo spoedig mogelijk aan de Minister van Binnenlandse Zaken een opgave van de in Suriname gevestigde Surinamers, die komen te verkeren in één der gevallen, bedoeld in artikel 3 sub a en c.

2. De Minister van Binnenlandse Zaken stelt, na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde mededeling, betrokkene(n) in kennis van zijn/hun uitsluiting en de duur daarvan.

Artikel 7.

1. Een ieder, die de kiesgerechtigde leeftijd heeft bereikt, is bevoegd zich ervan te vergewissen, of hij al of niet op de kiezerslijst, als bedoeld in artikel 5 lid 1, is opgebracht. Te dien einde worden de kiezerslijsten ter inzage neergelegd op het Ministerie van Binnenlandse Zaken te Paramaribo en kieskringsgewijze op de kantoren der Districts-Commissarissen, alsmede op de politiestations in de betrokken districten.

* De oude art. 5 t/m 12 zijn door nieuwe vervangen bij G.B. 1973 no. 77.

** Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

2. De Minister van Binnenlandse Zaken draagt er zorg voor, dat de kiezerslijsten doorlopend en zoveel mogelijk van dag tot dag worden bijgewerkt met de namen van degenen, die tot het kiezen bevoegd zijn. Exemplaren van de hierbedoelde kiezerslijsten worden tegen betaling van de kosten verkrijgbaar gesteld.

Artikel 8. *)

1. De Minister van Binnenlandse Zaken is bevoegd ambtshalve nodig gebleken wijzigingen en/of aanvullingen in de kiezerslijst aan te brengen.

2. Een ieder is bevoegd de Minister van Binnenlandse Zaken te verzoeken wijzigingen en/of aanvullingen in de kiezerslijsten aan te brengen. Dit verzoek dient in voorkomende gevallen uiterlijk op de dertigste dag vóór de candidaatstelling te worden ingediend.

3. De vorm en inrichting van het verzoek, als bedoeld in het vorige lid, worden bij Staatsbesluit vastgesteld. Het formulier, waarop het verzoek wordt gedaan, wordt kosteloos ter beschikking van belanghebbende gesteld en is verkrijgbaar op de plaats, waar ingevolge artikel 7 de kiezerslijsten zijn neergelegd.

Artikel 9. *)

1. Op elk verzoek wordt door de Minister van Binnenlandse Zaken binnen tien dagen beslist.

2. Elke beslissing genomen op verzoek, hetzij van een belanghebbende die al of niet op de kiezerslijsten voorkomt, hetzij van derden, wordt onverwijld schriftelijk ter kennis van alle betrokken partijen en, door middel van het Advertentieblad van de Republiek Suriname, ter openbare kennis gebracht.

Artikel 10. *)

1. Tegen een beslissing van de Minister van Binnenlandse Zaken, als in artikel 9 bedoeld, staat binnen tien dagen na de dagtekening van het Advertentieblad van de Republiek Suriname, waarin de beslissing is bekend gemaakt, beroep open bij de President.

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

2. Op elk beroep wordt door de President binnen tien dagen beslist. Aan de beslissing van de President wordt door de Minister van Binnenlandse Zaken onverwijld gevolg gegeven.

3. Van elke door de President genomen beslissing wordt aan belanghebbende schriftelijk kennis gegeven. Tevens geschiedt openbare kennisgeving in het Advertentieblad van de Republiek Suriname.

Artikel 11. *)

1. Een ieder is bevoegd binnen tien dagen na de dagtekening van het Advertentieblad van de Republiek Suriname, waarin de beslissing van de President is bekend gemaakt, onder overlegging van de nodige bewijsstukken en van een afschrift van die beslissing, bij een met redenen omkleed verzoekschrift deze beslissing aan de uitspraak van de Kantonrechter in het Eerste Kanton te onderwerpen.

2. De griffier van het Kantongerecht in het Eerste Kanton doet, binnen drie dagen na ontvangst van het verzoekschrift, hiervan mededeling aan de Minister van Binnenlandse Zaken en, indien de beslissing, waarvan beroep, een ander dan verzoeker betreft, aan die ander per aangetekende brief.

3. Het verzoekschrift wordt onverwijld ter griffie van het Eerste Kanton neergelegd en ligt aldaar gedurende drie dagen voor een ieder ter inzage.

4. Een ieder is tot uiterlijk zes dagen na afloop van de in het vorige lid bedoelde termijn tot tegenspraak bevoegd. De tegenspraak wordt schriftelijk bij de rechter ingediend.

5. De rechter kan nader bewijs of verhoor van partijen bevelen.

6. Uiterlijk één en twintig dagen na de indiening van het verzoekschrift doet de rechter uitspraak en beveelt, indien de uitspraak daartoe leidt, aanvulling of verbetering van de kiezerslijsten.

---

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

Artikel 12. *)

1. Van de rechterlijke uitspraken, als in artikel 11 lid 6 bedoeld, geeft de griffier binnen tweemaal vier en twintig uur kennis aan de Minister van Binnenlandse Zaken.

2. Door de zorg van de Minister van Binnenlandse Zaken worden de kiezerslijsten overeenkomstig deze uitspraken gewijzigd.

Artikelen 13 tot en met 17 (vervallen). **)

Artikel 18. ***)

1. De in de vorige artikelen bedoelde verzoekschriften, memoriën, stukken voor de rechtsvorderingen benodigd, mitsgaders uitspraken en kennisgevingen, alsmede alle andere stukken, welke voor de uitoefening van de in deze wet omschreven rechten benodigd mochten zijn, zijn vrij van zegel en andere rechten, die ter griffie of op enig landskantoor geheven worden.

2. De rechter kan, daartoe gronden vindend, bij toewijzing van het gedane verzoek bepalen, dat de overigens gemaakte kosten komen ten laste van de Staatskas.

* De oude art. 5 t/m 12 zijn door nieuwe vervangen bij G.B. 1973 no. 77.

** Verv. bij G.B. 1949 no. 157 (zie G.B. 1949 no. 9).

*** Gew. bij S.R.S. 1977 no. 40.

§ 3. De kandidaatstelling.

HOOFDSTUK I

CANDIDAATSTELLING BIJ AFVAARDIGING
UIT KIESKRINGEN.

Artikel 19. *)

1. De instelling van kieskringen wordt bij afzonderlijke wet geregeld.
2. In elke kieskring bevindt zich een hoofdstembureau.
3. Op de dag der kandidaatstelling kunnen bij de voorzitter van het hoofdstembureau van de kieskring van des voormiddags 8 uur tot des namiddags 1 uur lijsten van kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger worden ingeleverd.
4. Hiervan geschiedt tijdig openbare kennisgeving ten minste tien dagen vóór de dag van de kandidaatstelling.
5. Iedere lijst wordt ondertekend door ten minste twintig personen, die volgens de kiezerslijst, geldende op het ogenblik der inlevering, bevoegd zijn te stemmen binnen de kieskring, waarin de lijst wordt ingeleverd. Voor zover de personen niet in staat zijn te schrijven, kunnen zij volstaan met het zetten van een kruismerk, mits dit kruismerk is gewaarmerkt door een der onder 1, 2 en 3 van artikel 1 van de wet van 9 maart 1953 (G.B. 1953 No. 22) genoemde ambtenaren.
6. Dezelfde kiezer mag niet meer dan één lijst ondertekenen.
7. De vorm en de inrichting der lijsten worden vastgesteld bij Staatsbesluit. Daarin worden tevens bepaald de tijd en de plaats, waarop formulieren kosteloos voor de kiezers verkrijgbaar moeten zijn.

Artikel 20. **)

1. Voor elke op de kandidatenlijst voorkomende kandidaat dient een bedrag van f 100.— (Eenhonderd gulden) in de Staatskas te worden gestort. De storting kan geschieden bij de Ontvan-

---

* Gew. bij G.B. 1963 no. 30 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1949 no. 174 en S.R.S. 1977 no. 46.

ger der Directe Belastingen of bij een der ontvangers in de districten. Voor kandidaten-plaatsvervanger behoeft geen storting, als in dit lid bedoeld, te geschieden.

2. Voormeld bedrag komt aan de Staat te vervallen, indien de kandidaat niet gekozen wordt.

3. Indien de kandidaat wel gekozen wordt, zal bedoeld bedrag aan degene, die de storting heeft verricht, worden gerestitueerd.

Artikel 21.*)

1. In de kieskringen I en II worden de kandidaten met vermelding van hun naam, voorletters en woonplaats op de lijsten geplaatst in de volgorde, waarin door de ondertekenaars aan hen de voorkeur wordt gegeven. De voorletters mogen geheel of ten dele door de voornamen worden vervangen.

2. In de overige kieskringen worden de kandidaten en de kandidaten-plaatsvervanger op de lijst geplaatst met vermelding van hun naam, voorletters en woonplaats. De voorletters mogen geheel of ten dele door de voornamen worden vervangen.

3. Indien de in lid 1 bedoelde kandidaat of de in lid 2 bedoelde kandidaat of kandidaat-plaatsvervanger is een gehuwde vrouw of weduwe, wordt zij op de lijst vermeld met de naam van haar echtgenoot of overleden echtgenoot onder toevoeging van haar eigen naam, voorafgaan door het woord „geboren” of een afkorting van dit woord.

4. Bij de inlevering wordt overgelegd:

- a. een bewijs van storting van het in artikel 20 bedoelde bedrag van f 100,— (Eenhonderd gulden) voor elke op de kandidatenlijst voorkomende kandidaat;
- b. de schriftelijke, ondertekende verklaring van iedere op de lijst voorkomende kandidaat en kandidaat-plaatsvervanger, dat hij bewilligt in zijn kandidaatstelling op die lijst. Het formulier voor deze verklaring wordt bij Staatsbesluit vastgesteld en is kosteloos verkrijgbaar ten kantore van de Districts-Commissarissen;

* Gew. bij G.B. 1949 no's 9 en 157, 1954 no. 174 en 1955 no. 11 en S.R.S. 1977 no. 46.

- c. voor elke op de kandidatenlijst voorkomende kandidaat en kandidaat-plaatsvervanger, die niet voorkomt op een kiezerslijst, een uittreksel uit het register der geboorte of, bij gemis daarvan, een akte van bekendheid, waaruit zijn ouderdom blijkt. *)
5. Indien de kandidaat of kandidaat-plaatsvervanger zich buiten Suriname bevindt, kan de verklaring telegrafisch worden gedaan; alsdan is hij niet aan het formulier, in het vorig lid bedoeld, gebonden.

Artikel 22. **)

1. In de kieskringen I en II mag het aantal op een kandidatenlijst vermelde kandidaten niet groter zijn dan het drievoud van het aantal zetels, dat in de betrokken kieskring te vervullen is.

2. In de overige kieskringen mogen op dezelfde kandidatenlijst ten hoogste zoveel kandidaten geplaatst worden, als er zetels in de betrokken kieskring te vervullen zijn.

De kandidaten-plaatsvervanger worden onder de kandidaten op de lijst geplaatst.

Indien de ondertekenaars van een lijst meer dan één kandidaat hebben gesteld, kunnen zij de kandidaten-plaatsvervanger op die lijst in groepen plaatsen. Ieder van deze groepen bestaat uit ten minste vier kandidaten-plaatsvervanger. Een kandidaat-plaatsvervanger kan in meer dan één groep worden geplaatst. Ten aanzien van elke groep van kandidaten-plaatsvervanger geven de ondertekenaars op de lijst aan, bij welke kandidaat die groep behoort; en wel zodanig, dat voor iedere door hen gestelde kandidaat één der groepen van kandidaten-plaatsvervanger wordt aangewezen.

Op elke kandidatenlijst moeten ten minste vier kandidaten-plaatsvervanger worden vermeld.

Het aantal op een lijst vermelde kandidaten-plaatsvervanger mag, behoudens ten aanzien van het minimum van vier, niet groter zijn dan het dubbele van het aantal der door de ondertekenaars van die lijst gestelde kandidaten.

* Aangev. bij G.B. 1973 no. 77 (zie G.B. 1973 no. 43).

** Gew. bij G.B. 1963 no. 5 en 1966 no. 142.

3. Dezelfde kandidaat of kandidaat-plaatsvervanger mag niet voorkomen op meer dan één lijst, van welke kieskring dan ook.

4. De inlevering der lijst geschiedt, op straffe van weigering, persoonlijk door één der personen, die haar hebben ondertekend. De kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger kunnen daarbij tegenwoordig zijn.

De voorzitter van het hoofdstembureau, alwaar de lijst wordt ingeleverd, stelt een bewijs van ontvangst ter hand aan degene, die de lijst inlevert.

5. De ingeleverde lijsten worden terstond voor een ieder ter inzage nedergelegd gedurende twee dagen.

Artikel 23 *)

1. Uiterlijk op de achtste dag na de inlevering beslist het hoofdstembureau van de betrokken kieskring in een openbare zitting over de geldigheid der lijsten, alsmede over de handhaving der daarop voorkomende kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger.

2. Ongeldig zijn de lijsten:

- a. die niet zijn ingeleverd met inachtneming van artikel 19 derde lid;
- b. die niet door het vereiste getal bevoegde kiezers zijn ondertekend; bij de vaststelling van dit getal blijven buiten aanmerking de ondertekenaars, die meer dan één lijst hebben ondertekend;
- c. die niet voldoen aan de voorschriften, welke bij Staatsbesluit, bedoeld in artikel 19 laatste lid, zijn vastgesteld;
- d. waarop na toepassing van het derde lid van dit artikel alle kandidaten zijn geschrapt.

Met uitzondering van de kieskringen I en II zijn voor de overige kieskringen tevens ongeldig de lijsten:

- e. waarop na toepassing van het vierde lid van dit artikel niet het voorgeschreven aantal kandidaten-plaatsvervanger voorkomt;

* Gew. bij G.B. 1963 no. 5, 1966 no. 142 en 1973 no. 43 en S.R.S. 1977 no. 46.

- f. waarop de kandidaten-plaatsvervanger in groepen zijn geplaatst en, na toepassing van het vierde lid van dit artikel niet is voldaan aan het bepaalde in artikel 22 lid 2.
3. Het hoofdstembureau van de betrokken kieskring schrapt, in de volgorde van dit artikel aangegeven, van de lijsten de kandidaten:
- a. die niet voldoen aan de vereisten, gesteld in artikel 57, en die niet op de lijsten zijn geplaatst op de voorgeschreven wijze; *)
  - b. van wie niet is overgelegd de verklaring, dat zij in hun candidaatstelling bewilligen;
  - c. ten aanzien van wie niet is overgelegd het bewijs van storting van het bedrag van f 100.— (Eenhonderd gulden);
  - d. die, hetzij als kandidaat, hetzij als kandidaat-plaatsvervanger, voorkomen op meer dan één kandidatenlijst, in welke kieskring dan ook. **) Ter vaststelling hiervan zenden de voorzitters van de hoofdstembureaus de bij hen ingeleverde kandidatenlijsten in afschrift aan elkaar toe;
  - e. die op de lijst voorkomen na het hoogste toegelaten aantal.

Indien de kandidaten-plaatsvervanger in groepen zijn geplaatst, wordt de schrapping zoveel mogelijk gelijkmatig in alle groepen toegepast. Voor zover het aantal te schrappen kandidaten-plaatsvervanger niet gelijk is aan dat van het aantal groepen, of aan een veelvoud daarvan, wordt door loting beslist, in welke groep of groepen de schrapping bij voorrang zal plaatsvinden.

4. Het hoofdstembureau van de betrokken kieskring schrapt van de lijsten de kandidaten-plaatsvervanger, die verkeren in de in het vorige lid onder a, b, d en e genoemde omstandigheden.

5. De hoofdstembureaus zenden de ongeldig verklaarde lijsten, alsmede de lijsten, waarop de kandidaten of kandidaten-plaats-

* Gew. bij G.B. 1973 no. 43.

** Gew. bij G.B. 1963 no. 5.

vervanger zijn geschrapt, zo spoedig mogelijk aan de President en in afschrift aan het Kiesbureau, vergezeld van de notulen van de vergadering, waarop het één en ander is geschied.*)

6. Binnen drie dagen na de dag, waarop door het hoofdstembureau van de betrokken kieskring over de geldigheid der lijsten en over de handhaving der daarop voorkomende kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger is beslist, kan iedere ondertekenaar van die beslissing schriftelijk in beroep komen bij de President.*)

De President beslist op het beroep bij een met redenen omkleed besluit, uiterlijk op de achtste dag nadat het beroepschrift is ingekomen. De beslissing wordt aan de appellant en, onder terugzending van de in lid 5 van dit artikel bedoelde stukken, ook aan het Kiesbureau en aan het betrokken hoofdstembureau medegedeeld.*)

7. **) Onmiddellijk nadat de termijn voor beroep is verstreken of, in geval van beroep, nadat de President zijn beslissing aan het hoofdstembureau van de betrokken kieskring heeft medegedeeld, brengt het hoofdstembureau van de betrokken kieskring in een openbare zitting de kandidatenlijsten, zoals zij zijn geldig verklaard, naast elkaar in de volgorde bij loting bepaald op een verzamellijst.

In de kieskringen I en II worden op de kandidatenlijsten de namen der gehandhaafde kandidaten geplaatst in de volgorde, zoals door de ondertekenaars aan hen de voorkeur is gegeven.

In de overige kieskringen worden op de kandidatenlijsten de namen der gehandhaafde kandidaten in alfabetische volgorde geplaatst, terwijl onder de kandidaten van elke lijst de namen der gehandhaafde kandidaten-plaatsvervanger worden opgenomen in de volgorde, waarin zij volgens artikel 22 zijn ingediend.

De verzamellijst wordt onverwijld door de voorzitter van het hoofdstembureau van de betrokken kieskring door plaatsing in het Advertentieblad van de Republiek Suriname ter openbare kennis

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1966 no. 142.

gebracht. *) Afschrift van deze lijst wordt voor een ieder ter inzage gelegd op de kantoren van de Districts-Commissarissen en op alle politiestations in de districten.

HOOFDSTUK II : **)

CANDIDAATSTELLING BIJ PARTIJ-AFVAARDIGING DOOR MIDDEL VAN LANDELIJKE EVENREDIGE VERTEGENWOORDIGING.

Artikel 23a.

1. Een politieke groepering kan ten behoeve van de verkiezing van de leden van het Parlement aan het hoofdstembureau in kieskring I schriftelijk haar naam en een korte aanduiding daarvan, alsmede desgewenst een partijsymbool, aanbieden ter registratie in een door dat hoofdstembureau bij te houden register. De politieke groepering doet tevens opgave van een gekozen woonplaats te Paramaribo.

De gelegenheid tot aanbieding bestaat van de 24e tot en met de 19e dag vóór de ingevolge artikel 58 vastgestelde dag der candidaatstelling van des voormiddags 8 uur tot des namiddags 1 uur ten kantore van de voorzitter van het hoofdstembureau.

De aanbieding geschiedt door twee personen, die hiertoe door de betreffende politieke groepering zijn gemachtigd. Ten bewijze van deze machtiging leggen bedoelde personen bij de aanbieding een schriftelijke volmacht over. De voorzitter van het hoofdstembureau stelt een bewijs van ontvangst ter hand aan één der twee personen, die de aanbieding verricht.

2. De aanbieding ter registratie wordt voorts slechts aanvaard, indien door de in het vorig lid bedoelde gemachtigden tevens wordt overgelegd een bewijs van storting van f 500,— (Vijfhonderd gulden), welke storting moet zijn geschied bij de Ontvanger der Directe Belastingen. Indien de betreffende politieke groepering, overeenkomstig artikel 23b eerste lid, een partijlijst inlevert, wordt gemeld bedrag aan de gemachtigden gerestitueerd.

* Gew. bij S R S. 1977 no. 46.

** Aangev. bij G.B. 1963 no. 5.

3. De ter registratie aangeboden gegevens liggen op drie na de in het eerste lid bedoelde periode volgende werkdagen van des voormiddags 8 uur tot des namiddags 1 uur op het in dat lid genoemde kantoor ter inzage.

4. Gedurende de tijd, waarop de gegevens ter inzage liggen, kan een politieke groepering, die zelf van de gelegenheid tot registratie heeft gebruik gemaakt, ten kantore van de voorzitter van het hoofdstembureau in kieskring I schriftelijk bezwaren indienen tegen registratie van door een andere politieke groepering ter registratie aangeboden gegevens, op de grond dat die gegevens zodanig overeenkomen met de door haar gebezigde naam of korte aanduiding of het door haar gebezigde symbool, notoir kenmerkend voor haar, dat daardoor verwarring bij de verkiezing te duchten is. Het bezwaarschrift moet met redenen zijn omkleed.

5. Het hoofdstembureau neemt binnen twee dagen over de registratie een beslissing, welke onverwijld aan de betrokken politieke groepering of groeperingen aan haar of hun gekozen woonplaats wordt medegedeeld en ter openbare kennis wordt gebracht door plaatsing in het Advertentieblad van de Republiek Suriname. *)

6. Door het hoofdstembureau wordt de registratie geweigerd in de volgende gevallen:

- a. indien de aanbieding niet binnen de daarvoor gestelde termijn heeft plaatsgevonden of de voorschriften omtrent de machtiging tot aanbieding niet zijn nageleefd;
- b. indien in het ter registratie aangeboden symbool het wapen of de vlag van Suriname is verwerkt of het symbool in strijd is met de openbare orde of goede zeden;
- c. indien tegen de registratie van een naam, korte aanduiding of symbool een bezwaarschrift is ingediend en dit bezwaarschrift door het hoofdstembureau gegrond is bevonden.

Weigering van de registratie van aangeboden gegevens is tevens mogelijk, indien twee groeperingen tegen de registratie van elkaars gegevens op de in het vierde lid genoemde grond een bezwaarschrift hebben ingediend en de gegevens niet meer notoir kenmerkend zijn voor de ene groepering dan voor de andere. Als-

*) Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46

dan kan de registratie ten aanzien van beide politieke groeperingen worden geweigerd. Een weigering is steeds met redenen omkleed.

7. Gedurende twee werkdagen na de dag van ontvangst van de in het vijfde lid bedoelde mededeling kan de politieke groepering aan wie de registratie is geweigerd, respectievelijk de politieke groepering, wier bezwaarschrift ongegrond is bevonden, van die beslissing schriftelijk in beroep komen bij de President. *) Het beroepschrift wordt ten kantore van de Directeur van Binnenlandse Zaken op de in het eerste lid genoemde uren ingediend.

8. De President beslist zo spoedig mogelijk, doch in elk geval binnen drie dagen op dit beroep. De beslissing wordt onverwijld aan de betrokken politieke groepering of groeperingen aan haar of hun gekozen woonplaats medegedeeld en ter openbare kennis gebracht door plaatsing in het Advertentieblad van de Republiek Suriname. **) Tevens wordt de beslissing toegezonden aan het hoofdstembureau in kieskring I, hetwelk voor de uitvoering zorgt.

9. De politieke groepering, wier registratie in eerste instantie dan wel in beroep is geweigerd op de in lid 6 onder b en c genoemde gronden of wier bezwaarschrift ongegrond is bevonden, kan gedurende drie werkdagen na de dag van ontvangst van de in het vijfde dan wel het achtste lid bedoelde mededeling, nog eenmaal een aanbieding, als in het eerste lid bedoeld, verrichten.

De aanbieding geschiedt op de in het eerste lid genoemde wijze en op de daar genoemde uren en plaats, met dien verstande, dat de personen, door wie de aanbieding geschiedt, opnieuw moeten zijn gemachtigd. Het bepaalde dienaangaande in het eerste lid is van toepassing. De in het tweede lid voorgeschreven storting is niet wederom vereist. De leden 3 tot en met 8 zijn op de onderhavige aanbieding niet van toepassing.

Het hoofdstembureau neemt zo spoedig mogelijk een beslissing, waaromtrent het bepaalde in het vijfde lid van toepassing is.

De registratie wordt geweigerd in de gevallen, genoemd onder a en b van het zesde lid, en voorts indien het hoofdstembureau met inachtneming van de in het vierde lid nergelegde norm van oordeel is, dat redelijkerwijs tot weigering moet worden besloten. Tegen deze beslissing staat generlei voorziening open.

*) Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

Het hoofdstembureau kan echter gedurende de in de aanhef van de in dit lid bedoelde werkdagen, in overeenstemming met de gemachtigden van de betrokken politieke groepering, tot vaststelling van naar het oordeel van het hoofdstembureau voor registratie vatbare gegevens overgaan. De beslissing omtrent de registratie wordt alsdan genomen overeenkomstig de bereikte overeenstemming.

Artikel 23b. *)

1. Op de dag der kandidaatstelling kan bij de voorzitter van het hoofdstembureau in kieskring I van des voormiddags 8 uur tot des namiddags 1 uur door ingevolge het bepaalde in het voorgaande artikel geregistreeerde politieke groeperingen een landelijke lijst van kandidaten (partijlijst) worden ingeleverd. Boven de partijlijst worden de in het voorgaande artikel bedoelde aanduiding van de betreffende politieke groepering en, indien die groepering dat heeft doen registreren, haar partijsymbool vermeld.

2. Iedere lijst wordt ondertekend door ten minste twintig personen, die volgens de kiezerslijst, geldende op het ogenblik der inlevering, bevoegd zijn te stemmen in kieskring I.

De ondertekening kan ook geschieden door personen, omtrent wie bij de inlevering der lijst een verklaring van de betrokken Districts-Commissaris wordt overgelegd, waaruit blijkt, dat de ondertekenaars volgens een andere geldende kiezerslijst tot stemmen bevoegd zijn. Het bepaalde in de tweede volzin van het vijfde lid, in het zesde en in het zevende lid van artikel 19 is van toepassing op de partijlijsten. **)

3. De namen der kandidaten worden op de lijsten geplaatst in de volgorde, waarin de ondertekenaars aan hen de voorkeur geven.

4. Op dezelfde lijst mogen ten hoogste twintig kandidaten worden geplaatst. Dezelfde kandidaat mag niet voorkomen op meer dan één lijst.

* Aangev. bij G.B. 1968 no. 5.

** Gew. bij G.B. 1969 no. 30.

5. Voor elke kandidaat op een partijlijst, die niet reeds in gevolge hoofdstuk I van deze paragraaf is kandidaat gesteld, dient een bedrag van f 100,— (Eenhonderd gulden) in de Staatskas te worden gestort. *) Voor het overige is het bepaalde in artikel 20 van overeenkomstige toepassing.

6. Het bepaalde in artikel 21 is ten aanzien van partijlijsten van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat het bepaalde omtrent kandidaten-plaatsvervanger buiten beschouwing blijft en dat overlegging van een bewijs van storting van het in het vorig lid bedoelde bedrag slechts vereist is, voor zover die storting op grond van dat lid is geboden.

7. De inlevering van een partijlijst geschiedt door twee tot de ondertekenaars van de lijst behorende personen, die hiertoe door de betreffende politieke groepering zijn gemachtigd. Ten bewijze van deze machtiging leggen bedoelde personen bij de inlevering van de lijst een schriftelijke volmacht over.

De voorzitter van het hoofdstembureau in kieskring I stelt een bewijs van ontvangst ter hand aan één der twee personen, die de lijst inleverden.

8. De ingeleverde lijsten worden terstond voor een ieder ter inzage nedergelegd gedurende twee dagen.

Artikel 23c. **)

1. Uiterlijk op de achtste dag na de inlevering der partijlijsten beslist het hoofdstembureau in kieskring I in een openbare zitting over de geldigheid der lijsten, alsmede over de handhaving der daarop voorkomende kandidaten.

2. Ongeldig zijn de lijsten:

- a. die niet zijn ingeleverd met inachtneming van artikel 23b, eerste lid, eerste volzin;
- b. die niet door het vereiste getal bevoegde kiezers zijn ondertekend.

Bij de vaststelling van dit getal blijven buiten aanmerking de ondertekenaars, die meer dan één partijlijst hebben ondertekend;

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

** Aangev. bij G.B. 163 no. 5; gew. bij G.B. 1973 no. 43.

- c. die niet voldoen aan de voorschriften welke bij Staatsbesluit *) bedoeld in artikel 19, laatste lid, zijn vastgesteld;
  - d. waarop door toepassing van het derde lid van dit artikel alle kandidaten zijn geschrapt;
  - e. die niet met inachtneming van het zevende lid van artikel 23b zijn ingeleverd.
3. Van de lijsten worden geschrapt, in de volgorde hieronder aangegeven, de kandidaten:
- a. die niet voldoen aan de vereisten, gesteld in artikel 57, en die niet op de lijsten zijn geplaatst op de voorgeschreven wijze; **)
  - b. van wie niet is overgelegd de verklaring dat zij in hun candidaatstelling bewilligen;
  - c. ten aanzien van wie niet is overgelegd het bewijs van storting van het bedrag van f 100,— (Eenhonderd gulden), indien deze storting ingevolge artikel 23b geboden is;
  - d. die voorkomen op meer dan één partijlijst;
  - e. die op de lijst voorkomen na het ten hoogste toegelaten aantal.
4. Het hoofdstembureau in kieskring I zendt de ongeldig verklaarde lijsten, alsmede de lijsten, waarop kandidaten zijn geschrapt, zo spoedig mogelijk aan de President, *) vergezeld van de notulen van de vergadering, waarop het een en ander is geschied.
5. Binnen drie dagen na de dag, waarop door het hoofdstembureau in kieskring I over de geldigheid der lijsten en over de handhaving der daarop voorkomende kandidaten is beslist, kan iedere ondertekenaar van die beslissing schriftelijk in beroep komen bij de President. *)
- De President *) beslist op het beroep bij een met redenen omkleed besluit, uiterlijk op de achtste dag nadat het beroepschrift is ingekomen. De beslissing wordt aan appellant en, onder terugzending van de in lid 4 van dit artikel bedoelde stukken, ook aan het hoofdstembureau medegedeeld.

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 36.

** Gew. bij G.B. 1973 no. 43.

6. Onmiddellijk nadat de termijn voor beroep is verstreken of, in geval van beroep, nadat de President *) zijn beslissing aan het hoofdstembureau van kieskring I heeft medegedeeld, brengt het hoofdstembureau in een openbare zitting de kandidatenlijsten, zoals zij zijn geldig verklaard, naast elkaar in de volgorde bij loting bepaald op een verzamellijst.

7. De verzamellijst wordt onverwijld door plaatsing in het Advertentieblad van de Republiek Suriname ter openbare kennis gebracht. Afschrift van deze lijst wordt voor een ieder ter inzage gelegd op de kantoren der Districts-Commissarissen en op alle politiestations in de districten. *)

§ 4. De Stemming.

Artikel 24. **)

1. De Directeur van Binnenlandse Zaken draagt zorg, dat de voor de stemming bepaalde plaatsen en tijden op zo ruim mogelijke schaal en tijdig worden bekend gemaakt. In ieder geval zal die bekendmaking geschieden door drie achtereenvolgende plaatsingen in het Advertentieblad van de Republiek Suriname en in een aantal dag- en nieuwsbladen, terwijl een en ander tevens tijdig aan alle Districts-Commissarissen en alle commandanten van politiestations in de districten zal worden medegedeeld.

2. Ten minste drie dagen vóór de tot stemming bepaalde dag ontvangt elke kiezer, die bevoegd is aan de stemming deel te nemen, van de Districts-Commissaris van het district, waarin hij zijn werkelijke woonplaats heeft, een kaart bevattende zijn naam, voornamen, het nummer waaronder hij op de kiezerslijst voorkomt, het stembedistrict waartoe hij behoort, de plaats van stemming en de tijd van stemming.

3. De vorm en de inrichting dezer kaart worden overigens bij het Staatsbesluit vastgesteld. *)

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1949 no. 157 en 1955 no's. 16 en 18 en S.R.S. 1977 no. 46.

Artikel 25. *)

1. De hoofdstembureaus van de kieskringen zijn samengesteld uit een voorzitter en vier andere leden.

2. Voorzitter van een hoofdstembureau is de Districts-Commissaris, binnen wiens bestuursressort de kieskring gelegen is.

Indien in een bestuursressort meer dan één kieskring gelegen is, benoemt de Districts-Commissaris de voorzitters van de overige hoofdstembureaus, waarvoor in de eerste plaats in aanmerking komen de in dat bestuursressort dienende Districts-Secretarissen.

3. De andere leden, en, voor elke kieskring, drie plaatsvervangende leden, worden bij Staatsbesluit benoemd en ontslagen.

4. De voorzitter van het hoofdstembureau wijst uit de leden een secretaris aan.

5. Bij Staatsbesluit wordt alles verder geregeld wat de hoofdstembureaus betreft. **)

Artikel 26. **)

1. Elke kieskring wordt bij Staatsbesluit in één of meer stemdistricten verdeeld. De districten (bestuursressorten), waarin Suriname is verdeeld, zullen iedere minstens één stemdistrict vormen.

2. In elk stemdistrict zijn één of meer bij Staatsbesluit in te stellen stembureaus. Dit besluit regelt ook de samenstelling en de werkzaamheden dier bureaus.

Artikel 27. ***)

1. De stemming geschiedt door iedere kiezer ten overstaan van het voor hem aangewezen stembureau.

2. Bij Staatsbesluit kunnen echter regelen gesteld worden, krachtens welke de kiezer bevoegd is desverkiezende te stemmen ten overstaan van een ander dan het voor hem aangewezen stembureau binnen dezelfde kieskring.

* Gew. bij G.B. 1949 no. 157 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1955 no. 18 en S.R.S. 1977 no. 46.

*** Zie G.B. 1955 no. 18 en S.R.S. 1977 no. 46.

Artikel 28 *)

1. De voorzitter, de leden en plaatsvervangende leden van het Kiesbureau en de voorzitters van de hoofdstembureaus leggen in handen van de President of van degene, die hij daartoe mocht aanwijzen, de navolgende eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof), dat ik als voorzitter van het onafhankelijk Kiesbureau (het bureau van stemopneming) mij geheel gedragen zal naar de bepalingen van de Kieswet. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig. (Dat belooft ik)“;

2. De leden en de plaatsvervangende leden van de hoofdstembureaus alsmede de secretaris van het Kiesbureau leggen in handen van de voorzitters van de Hoofdstembureaus onderscheidenlijk de voorzitter van het Kiesbureau de navolgende eed of belofte af: „Ik zweer (beloof) dat ik als lid (plaatsvervangend lid) van het bureau van stemopneming (secretaris van het onafhankelijk Kiesbureau) mij geheel gedragen zal naar de bepalingen van de Kieswet. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig (Dat belooft ik)“.

Artikel 29. **)

Op de tafel van het stembureau ligt een exemplaar van deze wet en van de besluiten, die op de verkiezing betrekking hebben; tevens ligt op die tafel een afdruk van de vastgestelde kiezerslijsten.

Artikel 30.

De tafel is zodanig geplaatst, dat de kiezers de verrichtingen van het stembureau kunnen gadeslaan.

Artikel 31. ***)

Nevens op die tafel staan één of meer stembussen, vervaardigd naar het daarvan bij Staatsbesluit vast te stellen model, en gesloten met twee verschillende sleutels, waarvan de één onder de voorzitter, de ander onder het oudste lid berust.

---

* Gew. bij G.B. 1949 no. 157 en S.R.S. 1977 no. 46.
** Gew. bij G.B. 1949 no. 157 en 1973 no. 77.
*** Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

Artikel 32. *)

1. Buiten de ruimte voor het publiek bestemd, zijn in het stemlokaal één of meer geheel van elkander gescheiden lessenaars geplaatst, waarvan de toegang zichtbaar is voor het stembureau en voor het publiek, en waarvan de invulling van het stembiljet in het geheim geschiedt.

2. De verdere inrichting van het stemlokaal, van het aantal, de plaatsing en de inrichting der lessenaars wordt bij Staatsbesluit geregeld. Eveneens wordt bij Staatsbesluit vastgesteld de bij de stemming te gebruiken inktsoort, aangeduid als de verkiezingsinkt.

Artikel 33. **)

1. Bij ieder stembureau moeten stembiljetten aanwezig zijn tot een met vijf en twintig ten honderd vermeerderd aantal van het getal der kiesbevoegden, opgeroepen om in dit bureau hun stem uit te brengen. Deze biljetten worden aan het bureau toegezonden in een verzegeld pak, waarop het aantal der zich daarin bevindende biljetten is vermeld.

2. Geen andere stembiljetten mogen bij de stemming worden gebruikt.

3. De voorzitter van het hoofdstembureau draagt zorg, dat vóór de aanvang der stemming op elk stembureau een voldoende hoeveelheid van de verkiezingsinkt aanwezig is.

Artikel 34. ***)

1. Het stembiljet vertoont aan de ene zijde:
- a. de verzamellijst, vastgesteld krachtens artikel 23 lid 7, met even zoveel stemvakken als er personen op die lijst voorkomen;
  - b. de aanduidingen der politieke groeperingen, die op de verzamellijst, bedoeld in artikel 23c lid 6, voorkomen, zulks in de volgorde ingevolge van dat artikellid bij lo-

* Aangev. bij G.B. 1969 no. 49 en gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

** Zie G.B. 1963 no. 30 en 1969 no. 49.

*** Aangev. bij G.B. 1963 no. 5 en 1966 no. 142.

ting bepaald, en met evenzoveel stemvakken als er aanduidingen op die lijst voorkomen. Aan de aanduidingen wordt een ongekleurde afbeelding van het partijsymbool der betreffende politieke groeperingen toegevoegd.

2. Het stembiljet is aan de keerzijde voorzien van het Staatszegel *), van een door een kniptang of op andere wijze door perforatie aangebracht merkteken, benevens de verzamellijst, bedoeld in artikel 23c lid 6, zonder stemvakken.

3. De verdere inrichting van het stembiljet wordt geregeld bij Staatsbesluit. *)

Artikel 35. **)

1. De stemming heeft plaats:

- a. in kieskring I (Paramaribo) van des voormiddags 8 uur tot des namiddags 6 uur;
- b. in de overige kieskringen van des voormiddags 9 uur tot des namiddags 4 uur.

2. De President is bevoegd bij besluit voor met name te noemen kieskringen of van de daarin gelegen stemdistricten van deze tijden af te wijken.

Artikel 36.

Vóór de aanvang van de stemming opent het stembureau tijdig het pak met stembiljetten, telt de stembiljetten en sluit de bus(sen), na zich overtuigd te hebben, dat zij volkomen ledig is (zijn).

Artikel 37. ***)

Onverminderd het bepaalde in artikel 37a wordt niemand tot de stemming toegelaten dan die volgens de vastgestelde kiezerslijsten bevoegd is tot de keuze mede te werken en in het bezit is van de in artikel 24 bedoelde kaart.

---

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1949 no. 157 en S.R.S. 1977 no. 46.

*** Gew. bij G.B. 1949 no. 157, 1963 no. 30 en 1973 no. 77.

Artikel 37a. *)

1. Gerechtigd om bij volmacht te stemmen is:
  - a. de kiezer, die is benoemd tot voorzitter, lid of plaatsvervangend lid van een hoofdstembureau of een stembureau, gelegen buiten de kieskring, waar hij op de kiezerslijst is opgenomen;
  - b. de kiezer, behorende tot het Korps Politie Suriname, aan wie het verrichten van dienst is opgedragen bij een hoofdstembureau of een stembureau, gelegen buiten de kieskring, waar hij op de kiezerslijst is opgenomen;
2. Als gemachtigde kan optreden een persoon die op dezelfde kiezerslijst als die van de volmachtgever voorkomt.
3. De in het eerste lid bedoelde kiezer wendt zich, ten minste zes dagen vóór de tot stemming bepaalde dag, tot de Districts-Commissaris van het bestuursressort, waar hij op de kiezerslijst is opgenomen. Hij legt een verklaring over van de persoon, die hij als gemachtigde wenst, waaruit blijkt, dat deze bereid is als zodanig op te treden. Vervolgens tekent de kiezer de volmacht ten overstaan van de Districts-Commissaris, die daarna op de volmacht een getekende verklaring stelt, waaruit blijkt, dat aan de vereisten van de wet is voldaan.
4. Door de Minister van Binnenlandse Zaken worden modellen vastgesteld voor de in de voorgaande leden bedoelde volmacht en verklaring.
5. Op de gemachtigde zijn ten aanzien van de stemming alle bepalingen geldend voor de kiezer, die hem gemachtigd heeft, van toepassing, met dien verstande, dat ter uitvoering van artikel 39 eerste lid, de voorzitter van het stembureau de naam van de volmachtgever opleest, alsmede het nummer, waaronder deze op de kiezerslijst voorkomt.

Artikel 38. **)

1. De kiezer overhandigt aan het stembureau de kaart, vermeld in artikel 24.
2. Een gemachtigde, als bedoeld in artikel 37a, overhandigt tevens de volmacht.

* Zie G.B. 1963 no. 30; Gew. bij G.B. 1973 no. 77.

**) Gew. bij G.B. 1962 no's: 5 en 20 en 1969 no. 49.

3. Het stembureau onderzoekt vervolgens alle vingers van de kiezer naar sporen van verkiezingsinkt. Indien op één of meer der vingers van de kiezer naar het oordeel van het stembureau sporen van verkiezingsinkt voorkomen, wordt de kiezer niet tot de stemming toegelaten.

4. Komen op geen der vingers van de kiezer sporen van verkiezingsinkt voor, dan wordt de kiezer slechts tot de stemming toegelaten, nadat hij het uiterste lid van zijn pink van zijn linkerhand of, bij gebreke daarvan, dat van de pink van zijn rechterhand in verkiezingsinkt heeft gedoopt. Indien het stembureau blijkt, dat de kiezer wegens zijn lichamelijke gesteldheid niet in staat is even genoemde handeling te verrichten, staat het stembureau hem toe een andere vinger in de verkiezingsinkt te dopen; blijkt ook deze handeling niet mogelijk, dan verleent het stembureau hem van voren genoemde handeling ontheffing.

Artikel 39. *)

1. Iedere kiezer, die tot de stemming wordt toegelaten, ontvangt vervolgens uit handen van de voorzitter, die daarbij overluid de naam van de kiezer en het nummer, waaronder deze op de kiezerslijst voorkomt, opleest, het stembiljet dicht gevouwen naar de zijde, waarop de stemvakken zijn gesteld, nadat de voorzitter in tegenwoordigheid van de kiezer zijn handtekening op de zijde, waarop het Staatszegel, bedoeld in het artikel 34, voorkomt, heeft geplaatst.

2. De biljetten mogen niet vroeger en alleen op deze wijze aan de kiezers worden verstrekt.

3. Twee leden van het stembureau houden aantekening van het getal der verstrekte biljetten.

Artikel 40. **)

1. In de kieskringen I en II begeeft de kiezer zich onverwijld naar een niet in gebruik genomen lessenaar en stemt aldaar door met een potlood rood te maken:

---

* Gew. bij G.B. 1963 no. 5 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1966 no. 142.

- a. een wit stipje, geplaatst in het stembak voor de naam van de kandidaat zijner keuze;
  - b. een wit stipje, geplaatst in het stembak voor de aanduiding van de politieke groepering zijner keuze.
2. In de overige kieskringen begeeft de kiezer zich na ontvangst van het stembiljet onverwijld naar een niet in gebruik genomen lessenaar en stemt aldaar door met een potlood rood te maken:
- a. een wit stipje, geplaatst in het stembak voor de namen van de kandidaat of kandidaten zijner keuze, al naar gelang één of meer zetels in de betrokken kieskring te vervullen zijn, doch tot het maximum van het te vervullen aantal;
  - b. een wit stipje, geplaatst in het stembak voor de aanduiding van de politieke groepering zijner keuze.
3. De voorzitter van het stembureau, na zich, zonder het stembiljet in handen te nemen, overtuigd te hebben, dat het aan de buitenzijde het voorgeschreven stempel en merkteken, alsmede zijn handtekening, draagt, doet de kiezer het biljet in de daartoe bestemde bus steken.

Artikel 41 *)

Een lid van het stembureau houdt, door het stellen zijner paraaf naast de naam van de kiezer op een afschrift of afdruk van de vastgestelde kiezerslijsten, aantekening, dat de kiezer aan de stemming heeft deelgenomen.

Artikel 42.

Een kiezer kan, wanneer hij zich bij de invulling van zijn biljet vergist, eenmaal een nieuw stembiljet aanvragen, mits het eerst overhandigde door hem wordt teruggegeven.

Artikel 43.

Wanneer blijkt, dat een kiezer lichamelijk hulpbehoevend is, kan de voorzitter van het stembureau toestaan, dat hij zich doet bijstaan.

* Gew. bij G.B. 1949 no. 157 en 1973 no. 77.

Artikel 44. *)

1. De kiezer, die na waarschuwing de bij deze wet of de bij het tot uitvoering daarvan genomen besluit gegeven voorschriften omtrent de stemming niet opvolgt, wordt niet tot de stembus toegelaten, en is verplicht het stembiljet, zo hem dit reeds overhandigd is, terug te geven.

2. De kiezer, die, tot de stembus toegelaten, weigert het stembiljet in de daartoe bestemde bus te steken, is eveneens verplicht dit terug te geven.

3. De teruggegeven stembiljetten worden door het stembureau onmiddellijk onbruikbaar gemaakt op de wijze bij Staatsbesluit te bepalen.

Artikel 45.

1. Gedurende de tijd, dat het stembureau zitting houdt, zijn de kiezers bevoegd in het stemlokaal te vertoeven, voor zover de orde daardoor niet wordt verstoord en de voortgang der stemming niet wordt belemmerd.

2. De kiezers verschijnen daar ongewapend, tenzij zij behoren tot de gewapende macht of een wapen bij zich hebben, dat behoort tot hun ambtskleding of bij de kleding, door hen met vergunning van het boven hen gesteld openbaar gezag gedragen.

3. De in het stemlokaal aanwezige kiezers kunnen, zo de stemming niet overeenkomstig de wet geschiedt, bezwaren inbrengen. Hiervan wordt door het stembureau in het procesverbaal der stemming melding gemaakt. **)

Artikel 46.

1. De voorzitter van het stembureau is belast met de handhaving der orde in het stemlokaal.

2. Niet dan op zijn vordering en alleen tot bedwang van wanorde, mag enige gewapende macht in het stemlokaal of zijn toegangen worden geplaatst. De burgerlijke en militaire autoriteiten zijn gehouden aan een daartoe door de voorzitter van het stembureau gedane vordering te voldoen.

* Zie G.B. 1949 no. 24 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

Artikel 47. *)

1. Bevindt het stembureau, dat wanorde in het stemlokaal of zijn toegangen de behoorlijke voortgang der stemming onmogelijk maakt, dan wordt dit door de voorzitter verklaard. De stemming wordt daarop aanstonds geschorst en tot de volgende dag, of, is deze een zondag of een feestdag, tot de daarna volgende des voormiddags te 8 uur verdaagd.

2. De stembus(sen) wordt (worden) onmiddellijk in tegenwoordigheid der in het stemlokaal aanwezige kiezers gesloten en verzegeld.

3. Het proces-verbaal der gehouden zitting wordt daarna opgemaakt en evenals de sleutels, de niet gebruikte stembiljetten, de teruggegeven stembiljetten, de ingeleverde kaarten en de kiezerslijsten, bedoeld in artikel 41, in afzonderlijk verzegelde papieren gesloten. Van al deze verrichtingen wordt door het stembureau in het proces-verbaal melding gemaakt.

4. De voorzitter van het stembureau zendt onmiddellijk op de spoedigste wijze bericht van de schorsing der stemming aan de President, aan het Kiesbureau en aan het hoofdstembureau van de kieskring, waartoe het bureau behoort.

Artikel 48. **)

1. Onmiddellijk na de ondertekening van het in het vorig artikel bedoelde proces-verbaal, wordt dit met de stembus(sen) en de verzegelde pakken door de voorzitter van het stembureau in bewaring gegeven aan de commandant van het dichtstbijzijnd politiebureau of politiestation. Degene, die de stembus(sen) en de verzegelde pakken in bewaring heeft genomen, levert deze op de dag, waarop de stemming wordt hervat, vóór de aanvang der stemming, opnieuw aan het stembureau in.

2. Vóór de aanvang der hervatte stemming worden de verzegelde pakken geopend.

3. De hervatte stemming duurt tot des namiddags twee uur.

* Zie G.B. 1949 no. 24 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Zie G.B. 1949 no. 24 en 1952 no. 121.

Artikel 49.

1. Zodra de in de artikelen 35 en 48 voor de stemming bepaalde tijd verstreken is, wordt dit door de voorzitter van het stembureau aangekondigd en worden alleen de op het ogenblik dezer aankondiging in het stemlokaal aanwezige kiezers nog tot de stemming toegelaten.

2. Nadat de stemming is afgelopen, wordt (worden) de stembus(sen) zo gesloten, dat geen stembriefjes daaruit gelicht of daarin gestoken kunnen worden, en verzegeld met de zegels van de voorzitter en elk der leden van het stembureau; het aantal kiezers, dat blijkt het aantal ingeleverde kaarten aan de verkiezing heeft deelgenomen, en het aantal der niet gebruikte en der teruggegeven stembiljetten worden opgemaakt en aan de aanwezige kiezers bekend gemaakt. Daarop wordt de kiezerslijst door het stembureau, met opgaven van het aantal der daarop gestelde parafen, gewaarmerkt, en worden deze lijsten, de niet gebruikte stembiljetten, de teruggegeven stembiljetten, de ingeleverde kaarten, alsmede de sleutels van de stembus, in afzonderlijke verzegelde papieren gesloten.

3. De verzegeling, bedoeld in het voorgaande lid, blijft achterwege, indien het uur van het openen der stembussen op dezelfde dag als die der stemming is bepaald en het stembureau het stemlokaal niet verlaat. *)

Artikel 50. **)

Na afloop hiervan wordt proces-verbaal opgemaakt. Dit is ingericht overeenkomstig het bij Staatsbesluit vast te stellen model en wordt door de voorzitter en de leden van het stembureau van stemopneming getekend.

Artikel 51. ***)

1. De stembus(sen), de krachtens artikel 49 in verzegelde pakken gesloten zaken, alsmede de processen-verbaal, in de artikelen 47 en 50 bedoeld, worden, indien het openen der stembussen

* Gew. bij G.B. 1963 no. 30.

** Zie G.B. 1949 no. 24.

*** Gew. bij G.B. 1952 no. 121 en 1963 no. 30 en S.R.S. 1977 no. 46.

op een andere dag dan die der stemming geschiedt, door de voorzitter van het stembureau aan de commandant van het dichtstbijzijnde politiebureau of politiestation in bewaring gegeven.

2. Degene, die de stembus(sen), de krachtens artikel 49 in verzegelde papieren gesloten zaken, alsmede processen-verbaal, in de artikelen 47 en 50 bedoeld, in bewaring heeft genomen, levert deze in aan het stembureau op de daarvoor bepaalde tijd in het voor de opening der stembussen bestemd lokaal.

3. Dag en uur van het openen der stembussen worden bij Staatsbesluit bepaald.

4. De stembiljetten worden doorcegemengd, geteld en vergeleken met het aantal kiezers, die aan de stemming hebben deelgenomen.

Artikel 52. *)

1. De voorzitter opent de stembiljetten. In de kieskringen I en II deelt hij na de opening van elk biljet de naam mede van de kandidaat, op wie, alsmede de aanduiding van de politieke groepering, op welke een stem is uitgebracht.

In de overige kieskringen deelt hij na de opening van elk biljet de naam mede van de kandidaat of de kandidaten, op wie, alsmede de aanduiding van de politieke groepering, op welke een stem is uitgebracht.

2. De oudste der leden van het stembureau ziet het stembiljet na. Twee leden van het bureau houden aantekening van iedere uitgebrachte stem.

Artikel 53. **)

1. Van onwaarde zijn andere stembiljetten dan die, welke volgens deze wet en de tot haar uitvoering gegeven voorschriften mogen worden gebruikt.

Van onwaarde zijn voorts de stembiljetten:

waarop de namen van andere personen dan de kandidaten of waarop andere bijvoegingen zijn geplaatst;

* Gew. bij G.B. 1966 no. 142.

** Gew. bij G.B. 1966 no. 142 en S.R.S. 1977 no. 46.

waarop in geen stemvak het wit stipje rood is gemaakt;
waarop de aanwijzing van een kandidaat op een andere wijze is geschied dan is voorgeschreven bij artikel 40;

waarop meer dan één politieke groepering is gekozen; en de stembiljetten die een aanduiding van de kiezer bevatten of die niet voorzien zijn van het voorgeschreven stempel.

Voor wat betreft de kieskringen I en II zijn tevens van onwaarde de stembiljetten waarop meer dan één kandidaat is gekozen.

Voor wat betreft de overige kieskringen zijn tevens van onwaarde de stembiljetten waarop meer kandidaten zijn gekozen dan plaatsen te vervullen zijn.

2. Onder bijvoegingen worden niet begrepen punten, strepen, vlakken, nagelindrukken, vouwen, scheuren, gaten en vlekken, tenzij deze blijkbaar opzettelijk zijn aangebracht.

3. Het stembureau beslist over de waarde van het stembiljet, terstond nadat het is geopend.

4. De voorzitter maakt de redenen van twijfel en ongeldigverklaring en de beslissing onmiddellijk bekend.

Indien een der in de zaal aanwezige kiezers dit verlangt, moet het biljet worden vertoond. Van een en ander geschiedt aantekening in het proces-verbaal der stemming.

Artikel 54. *)

1. In de kieskringen I en II maakt, terstond nadat alle stembiljetten zijn geopend en de daarop uitgebrachte stemmen zijn opgenomen, de voorzitter bekend:

- a. ten aanzien van iedere lijst het aantal der op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
- b. het aantal op elke politieke groepering uitgebrachte stemmen;
- c. het gezamenlijk aantal op kandidaten en op politieke groeperingen uitgebrachte stemmen.

2. In de overige kieskringen maakt, terstond nadat alle stembiljetten zijn geopend en de daarop uitgebrachte stemmen zijn op-

---

* Gew. bij G.B. 1963 no. 5 en 1966 no. 142.

genomen; de voorzitter van het stembureau bekend het aantal der op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen, het aantal op elke politieke groepering uitgebrachte stemmen en het gezamenlijk aantal op kandidaten en politieke groeperingen uitgebrachte stemmen.

3. Door de in het lokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren worden ingebracht die in het vierde lid bedoelde proces-verbaal worden vermeld.

4. De geopende, zowel de geldige als de van onwaarde verklaarde, stembiljetten, elke soort afzonderlijk, worden in één of meer verzegelde pakken gesloten.

5. Vervolgens wordt aanstonds proces-verbaal opgemaakt van de gehouden stemming. Dit is ingericht overeenkomstig het bij Staatsbesluit vast te stellen model.*)

6. Het proces-verbaal der stemming wordt door alle leden van het stembureau getekend, en met de verzegelde pakken, bedoeld in artikel 49 en het derde lid van dit artikel, ten spoedigste door de voorzitter of door hem aan te wijzen ambtenaren overgebracht naar de voorzitter van het hoofdstembureau van de betrokken kieskring. Deze overbrenging geschiedt stemdistrictsgewijze.

Artikel 55. **)

1. Het hoofdstembureau houdt een zitting, zodra alle bescheiden van de stemdistricten binnen de kring zijn ontvangen.

2. Het hoofdstembureau in de kieskringen I en II stelt ten aanzien van iedere lijst vast:

- a. het aantal der op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
- b. de som der aantallen stemmen, bedoeld onder a. Deze som wordt stencijfer genoemd;
- c. het aantal stemmen op elk der politieke groeperingen, uitgebracht in de kieskring.

3. Het hoofdstembureau in de overige kieskringen stelt het aantal stemmen op ieder der kandidaten, alsmede het aantal stemmen op elk der politieke groeperingen, in de kieskring uitgebracht, vast.

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1966 no. 142.

4. Het hoofdstembureau stelt de uitslag der stemming, voor wat de afvaardiging uit de kieskringen betreft, vast.

5. Door de in het lokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren worden ingebracht, die in het proces-verbaal der zitting worden opgenomen.

6. De vorm en de inrichting van het proces-verbaal worden bij Staatsbesluit vastgesteld. *)

Artikel 55a. **)

1. Ingeval de in de processen-verbaal vermelde bezwaren, als in artikel 54 lid 3 bedoeld, of de in het lokaal ingebrachte bezwaren, als in artikel 55 lid 5 bedoeld, door het hoofdstembureau niet onaannemelijk worden geacht en van zodanig ernstige aard zijn, dat de gegrondheid daarvan naar zijn oordeel een merkelijk verschil in de uitslag der telling ten gevolge zou kunnen hebben, worden de in artikel 55 bedoelde vaststellingen voorlopig geschorst en kan het hoofdstembureau besluiten tot hertelling van de uitslag der stemming in een of meer stembureaus van de betrokken kieskring over te gaan.

2. Indien het hoofdstembureau besluit, dat in een of meer aangewezen stembureaus van de betrokken kieskring tot hertelling van de uitslag der stemming wordt overgegaan, worden de verzegelde pakken, als in artikel 54 lid 6 bedoeld, geopend en wordt voorts gehandeld op overeenkomstige wijze, als in de artikelen 52, 53 en 54 bepaald en wordt een proces-verbaal der hertelling opgemaakt; de vorm en de inrichting hiervan worden bij Staatsbesluit vastgesteld.

3. Bij de vaststellingen, als in artikel 55 bedoeld, wordt met de uitslagen van de hertelling rekening gehouden, in plaats van met die in het proces-verbaal der stemming van de betrokken stembureaus vermeld. *)

---

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

** Aangev. bij G.B. 1973 no. 77 en gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

Artikel 56. *)

1. De hoofdstembureaus zenden de processen-verbaal hunner zitting met de bescheiden der stembureaus aan de President en in afschrift aan het Kiesbureau.

2. De President doet van de processen-verbaal zo spoedig mogelijk afschriften of afdrucken afkondigen, aanplakken en ter inzage leggen op de wijze en op de plaatsen, als bij artikel 7 is voorgeschreven. Hij draagt er zorg voor, dat de hem toegezonden zaken, nadat over de toelating van de gekozene(n) is beslist, worden vernietigd.

3. De kosten, die verbonden zijn aan van bestuurswege genomen maatregelen ter uitvoering van de onderhavige wet of van krachtens dezelve uitgevaardigde voorschriften, dan wel daarmee verband houdend, komen ten laste van de Staatskas.

TWEEDE AFDELING.

VAN DE VERKIEZING VAN DE LEDEN
VAN HET PARLEMENT.

§ 1. Algemene Bepalingen.

Artikel 57. **)

1. Verkiesbaar tot lid van het Parlement, zijn de ingezetenen van Suriname, tevens Surinamer zijnde, die op de dag der candidaatstelling de volle ouderdom van drie en twintig jaren hebben volbracht.

2. Uitgesloten van de verkiesbaarheid zijn echter:

- a. De President, de Vice-President, de voorzitter en de leden van de Raad van Advies, de Vertegenwoordiger in Nederland, de Directeur van Binnenlandse Zaken en de militairen van Zee- en Landmacht in werkelijke dienst;
- b. zij die van de verkiesbaarheid ontzet zijn of overeenkomstig artikel 3 van de uitoefening van het kiesrecht zijn

* Gew. bij G.B. 1949 no. 157 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1966 no. 142 en 1973 no. 43 en S.R.S. 1977 no. 46.

uitgesloten, met uitzondering van degenen, die van dat recht zijn uitgesloten op grond van gerechtelijke vrijheidsberoving of van veroordeling tot een vrijheidsstraf anders dan wegens bedelarij of landloperij of wegens een feit, waaruit van openbare dronkenschap blijkt.

Artikel 58. *)

1. De dag der candidaatstelling voor de periodieke verkiezing van de leden van het Parlement wordt bij Staatsbesluit bepaald, zodanig dat tussen deze dag en die der stemming ten minste vijf en veertig dagen gelegen zijn.

2. In geval van ontbinding van het Parlement geschiedt de candidaatstelling op een bij Staatsbesluit te bepalen dag.

Artikel 59. **)

1. De candidaatstelling ter vervulling der opengevallen plaatsen van gekozenen of leden, in de vervulling waarvan in deze wet niet is voorzien, geschiedt binnen veertig dagen, nadat dit openvallen ter kennis van de President is gekomen.

2. Binnen acht dagen, nadat dit openvallen ter kennis van de President is gekomen, wordt daarvan op zijn last door middel van het Advertentieblad van de Republiek Suriname afkondiging gedaan.

Artikel 60. ***)

Bij de vaststelling van de dag der candidaatstelling bepaalt de President tevens de dagen, waarop, zo nodig, de stemming zal plaats hebben.

§ 2. De uitslag der verkiezing wat betreft de afvaardiging uit kieskringen.

Artikel 61. ****)

1. Is er bij de candidaatstelling geen lijst van kandidaten ingeleverd, dan verklaart de voorzitter van het hoofdstembureau van

* Gew. bij G.B. 1973 no. 77 en S.R.S. 1977 no. 46.

** Gew. bij G.B. 1954 no. 174 en 1955 no. 11 en S.R.S. 1977 no. 46.

*** Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

**** Gew. bij G.B. 1949 no. 9 en S.R.S. 1977 no. 46.

de betrokken kieskring terstond, nadat de voor de inlevering bepaalde termijn verstreken is, dat, bij gebreke van het stellen van kandidaten, niemand is gekozen.

2. Zijn er op de lijsten niet meer kandidaten gebracht, alsmede wanneer er minder kandidaten zijn gesteld dan het aantal te vervullen plaatsen, dan verklaart de voorzitter van het hoofdstembureau van de betrokken kieskring op een daartoe, uiterlijk drie dagen, nadat de in artikel 23 lid 6 bedoelde termijn van beroep is verstreken, of, ingeval van beroep, nadat de President zijn beslissing aan het betrokken hoofdstembureau heeft medegedeeld, te beleggen openbare vergadering deze kandidaten te zijn gekozen tot leden van het Parlement.

3. De voorzitter van het hoofdstembureau van de betrokken kieskring maakt van zijn handeling onmiddellijk proces-verbaal op, dat op het betrokken districtskantoor voor een ieder ter inzage wordt neergelegd, in afschrift wordt aangeplakt en in het Advertentieblad van de Republiek Suriname wordt bekend gemaakt.

4. Het proces-verbaal wordt ingericht overeenkomstig het bij Staatsbesluit vast te stellen model.

Artikel 62. *)

1. Zijn er meer kandidaten op de verzamellijst gebracht dan het aantal door verkiezing te vervullen plaatsen, dan geschiedt over hen binnen veertig dagen een stemming.

2. De kandidaten worden, met uitzondering van de kieskringen I en II, bij gewone meerderheid gekozen. Bij gelijk aantal stemmen is de oudste in leeftijd gekozen. In geval van gelijke ouderdom beslist het lot.

3. In de kieskringen I en II geschiedt de verkiezing op grondslag van evenredige vertegenwoordiging.

Om de uitslag van de verkiezing te bepalen, telt het hoofdstembureau de in artikel 55 lid 2b bedoelde stemcijfers bij elkaar op en deelt de som door het aantal te vervullen zetels. Het aldus verkregen quotiënt wordt kiesdeler genoemd.

Even zoveel malen, als de kiesdeler is begrepen in het in artikel 55 lid 2b bedoeld stemcijfer van een lijst, wordt aan die lijst één der te vervullen zetels toegekend.

* Gew. bij G.B. 1966 no. 142.

Indien na toepassing van het voorgaande er nog een zetel te vervullen is, dan wordt deze zetel aangeduid als restzetel. De restzetel wordt toegekend aan de lijst, die na toevoeging van een zetel het grootste gemiddelde aantal stemmen per toegekende zetel aanwijst. Indien de gemiddelden gelijk zijn beslist het lot.

Zijn er meerdere restzetels, dan wordt achtereenvolgens telkens één zetel toegekend op de wijze, als hierboven aangegeven. In dat geval wordt alzo de bewerking bij toekenning van elke restzetel telkens herhaald.

Voor de toekenning van een zetel of restzetel komen niet in aanmerking lijsten, van welke het stemcijfer lager is dan de kiesdeler.

Aan een lijst kunnen niet meer zetels worden toegekend dan het aantal kandidaten voorkomende op die lijst.

Ter vervulling van aan iedere lijst toegekende zetels zijn gekozen de kandidaten der lijst, die een aantal stemmen, ten minste gelijk aan de kiesdeler, hebben verkregen.

Hebben minder kandidaten ener lijst, dan zetels aan die lijst zijn toegekend, een aantal stemmen ten minste gelijk aan de kiesdeler verkregen, dan worden de alsnog te vervullen zetels toegekend aan de in de volgorde hoogst geplaatste, nog niet gekozen kandidaten der lijst. Heeft geen enkele kandidaat ener lijst een aantal stemmen gelijk aan de kiesdeler verkregen, dan worden de te vervullen zetels toegekend aan de in volgorde hoogst geplaatste kandidaten.

Artikel 63. *)

1. De gekozone ontvangt onverwijld van de voorzitter van het hoofdstembureau van de betrokken kieskring een afschrift van het proces-verbaal, waaruit zijn verkiezing blijkt. Dit afschrift strekt de gekozone tot geloofsbrief.

2. De uitreiking geschiedt door tussenkomst van de Districts-Commissaris.

---

* Gew. bij G.B. 1949 no. 157.

Artikel 64.

1. De gekozene geeft bij het bekomen van het afschrift een bewijs van ontvangst daarvoor af en geeft binnen veertien dagen na de dagtekening van dat bewijs schriftelijk kennis aan de voorzitter van het hoofdstembureau van de betrokken kieskring, of hij zijn verkiezing aanvaardt.

2. Hij wordt, laat hij die tijd zonder kennisgeving voorbijgaan, geacht zijn verkiezing niet te aanvaarden.

Artikel 65. *)

1. De voorzitter van het hoofdstembureau van de betrokken kieskring geeft onmiddellijk kennis aan de President en aan het Kiesbureau, wanneer een gekozene zijn verkiezing heeft aanvaard.

2. Gelijk kennisgeving geschiedt, wanneer een kandidaat vóór de stemming komt te overlijden, wanneer een gekozene zijn verkiezing niet heeft aanvaard of de in artikel 64 bepaalde tijd heeft laten voorbijgaan, alsmede bij openvallen der plaatsen van gekozen leden door ontslag, overlijden of om een andere reden.

3. In de kieskringen I en II treden in de gevallen, bedoeld in lid 2, in de opengevallen plaatsen de in volgorde hoogst geplaatste niet-gekozen kandidaten van de lijst, waarop de plaats is opengevallen.

4. In de overige kieskringen treden in de gevallen, bedoeld in lid 2, in de opengevallen plaatsen de niet-gekozen kandidaten van de lijst, waarop de plaats is opengevallen en, bij ontbreken van deze, de kandidaten-plaatsvervanger in de volgorde van hun plaatsing op de lijst. Indien de kandidaten-plaatsvervanger van de betrokken lijst in groepen, als bedoeld in artikel 22 lid 2, zijn geplaatst, komen, met afwijking in zoverre van het bepaalde in de voorgaande alinea, voor de opengevallen plaats uitsluitend in aanmerking:

- a. de kandidaten-plaatsvervanger van de groep, welke behoort bij degene, wiens plaats is opengevallen;

* Gew. bij G.B. 1954 no. 174, 1955 no. 11, 1961 no. 14 en 1966 no. 142 en S.R.S. 1977 no. 46.

- b. de kandidaten-plaatsvervanger van de groep, waarvan degene, wiens plaats is opengevallen, deel uitmaakt of heeft uitgemaakt.

5. Binnen veertig dagen na de in lid 2 bedoelde kennisgeving of, ingeval de kandidaat vóór de stemming is overleden binnen veertig dagen na de stemming, verklaart de voorzitter van het hoofdstembureau op een daartoe te beleggen openbare zitting, welke kandidaat of kandidaten-plaatsvervanger, ter vervulling van de opengevallen plaatsen van gekozenen tot leden van het Parlement, bij plaatsvervangning zijn gekozen.

De vorm en inrichting van het proces-verbaal der zitting worden bij Staatsbesluit vastgesteld.

De artikelen 63 en 64 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 66. *)

1. Wanneer het proces-verbaal van de voorzitter van het hoofdstembureau van de betrokken kieskring overeenkomstig artikel 61 aangeeft, dat bij de kandidaatstelling bij gebreke van het stellen van kandidaten niemand is gekozen, alsmede wanneer het proces-verbaal uitwijst, dat er minder kandidaten zijn gesteld dan het aantal door verkiezing te vervullen plaatsen, dan geeft de voorzitter van het hoofdstembureau daarvan kennis aan de President en aan het Kiesbureau.

2. Alsdan wordt een nieuwe verkiezing gehouden, waarvoor, binnen veertig dagen na de in het vorig lid bedoelde kennisgeving, op de bij Staatsbesluit daarvoor te bepalen dag de kandidaatstelling plaatsvindt. Artikel 59 tweede lid en artikel 60 vinden in dit geval overeenkomstige toepassing.

---

* Gew. bij G.B. 1949 no. 9, 1954 no. 174 en 1955 no. 11 en S.R.S. 1977 no. 46.

**§ 3. De uitslag der verkiezing voor wat betreft de
partijafvaardiging door middel van landelijke
evenredige vertegenwoordiging.**

Artikel 66a. *)

1. Tot vaststelling van de uitslag van de verkiezing, wat betreft de partijafvaardiging, wordt aan het hoofdstembureau in kieskring I door de andere hoofdstembureaus een afschrift gezonden van het in artikel 55 bedoelde proces-verbaal.

2. Zo spoedig mogelijk nadat het afschrift van het proces-verbaal van alle andere hoofdstembureaus is ontvangen, gaat het hoofdstembureau in kieskring I over tot het verrichten van de werkzaamheden tot vaststelling van de uitslag.

3. Allereerst wordt ten aanzien van elke politieke groepering vastgesteld het aantal stemmen, dat in alle kieskringen gezamenlijk op die groepering is uitgebracht. Dit aantal wordt stemcijfer genoemd.

4. Het hoofdstembureau in kieskring I deelt vervolgens de som van alle stemcijfers door het aantal plaatsen, die te vervullen zijn bij wijze van afvaardiging door middel van landelijke evenredige vertegenwoordiging. Het aldus verkregen quotiënt wordt kiesdeler genoemd.

5. Evenzovele malen als de kiesdeler is begrepen in het stemcijfer ener politieke groepering, wordt aan die groepering één der te vervullen plaatsen toegekend.

6. Indien na toepassing van het voorgaande lid er nog een plaats te vervullen is, wordt deze toegekend aan de politieke groepering, die na toevoëring van één plaats het grootste gemiddelde aantal stemmen per toegekende plaats zou aanwijzen.

Zijn er nog meerdere plaatsen te vervullen, dan wordt achtereenvolgens telkens één plaats toegekend op de wijze, als hiervoor aangegeven. In dat geval wordt alzo de bewerking bij toekenning van elke plaats telkens herhaald.

Politieke groeperingen, welke een aantal stemmen kleiner dan de kiesdeler hebben verkregen, komen niet in aanmerking voor de toekenning van een plaats.

* Aangev. bij G.B. 1953 no. 5 en 1966 no. 142.

Artikel 66b. *)

1. Voor het vervullen van de ingevolge artikel 66a toegekende plaatsen komen de personen, die op de in artikel 23b bedoelde partijlijst van de betreffende politieke groepering zijn opgenomen, in de volgorde van hun plaatsing op die lijst in aanmerking, met dien verstande, dat degenen, die reeds gekozen zijn blijkens de uitslag, bedoeld in § 2 van deze afdeling, buiten beschouwing blijven.

2. De aldus in aanmerking komende personen worden door het hoofdstembureau in kieskring I in een voor de kiezers toegankelijke zitting gekozen verklaard.

3. Door de in het lokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren worden ingebracht, die in het proces-verbaal der zittingen worden opgenomen.

De vorm en de inrichting van het proces-verbaal worden bij Staatsbesluit vastgesteld.

4. De voorzitter van het hoofdstembureau in kieskring I maakt de in deze paragraaf bedoelde uitslag terstond bekend door plaatsing van een afschrift van het proces-verbaal van de zitting in het Advertentieblad van de Republiek Suriname.

5. Artikel 56 is op het proces-verbaal der zitting en op de bescheiden der verkiezing, bedoeld in deze paragraaf, van overeenkomstige toepassing.

6. De artikelen 63, 64 en 65, leden 1 en 2, zijn eveneens van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat in plaats van „het hoofdstembureau van de betrokken kieskring” moet worden gelezen: „het hoofdstembureau van kieskring I”.

7. Indien, bij afvaardiging door middel van landelijke evenredige vertegenwoordiging, een kandidaat vóór de stemming komt te overlijden, wanneer een gekozene zijn verkiezing niet heeft aanvaard, of de in artikel 64 bepaalde tijd heeft laten voorbijgaan, alsmede bij openvallen der plaatsen van gekozen leden door ontslag, overlijden of om andere reden, geschiedt de plaatsvervanging door telkens die kandidaat van de partijlijst gekozen te verklaren, wiens naam in volgorde geplaatst is achter de naam van de gekozene, die als laatste van de lijst de verkiezing heeft aanvaard.

* Aangev. bij G.B. 1963 no. 5 en gewijzigd bij S.R.S. 1977 no. 46.

Artikel 65 vijfde lid is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat de aldaar bedoelde verklaring wordt afgelegd door de voorzitter van het hoofdstembureau in kieskring I.

§ 4. Nadere algemene bepalingen.

Artikel 67. *)

1. De tot lid van het Parlement gekozene legt, binnen de tijd van twee maanden na zijn verkiezing, nevens zijn geloofsbrief aan het Parlement, over een uittreksel uit het register der geboorte en, bij gemis daarvan, een akte van bekendheid, waaruit zijn ouderdom blijkt, en een door hemzelf af te geven verklaring, vermeldende alle openbare betrekkingen, welke hij bekleedt.

2. Voldoet hij daaraan niet binnen de gestelde termijn, dan wordt hij geacht zijn verkiezing niet te hebben aanvaard; het Parlement brengt zulks daarop ten spoedigste ter kennis aan de President.

3. Alsdan vindt artikel 65, lid 3 en 5, overeenkomstig toepassing.

Betreft het echter een persoon, die gekozen is bij wijze van afvaardiging door middel van landelijke evenredige vertegenwoordiging, dan geschiedt de plaatsvervanging op de wijze, omschreven in artikel 66b zevende lid.

4. Indien het vervanging betreft van een lid van het Parlement dat tot het ambt van Minister wordt geroepen, zal het gewezen lid van het Parlement, dat als Minister aftreedt, zijn vroegere plaats in het Parlement hernemen, indien bedoeld gewezen lid hiertoe binnen twee weken na zijn aftreden als Minister aan het Parlement zijn wens daartoe te kennen heeft gegeven. In dat geval eindigt het lidmaatschap van het Parlement van degene, die:

- a. indien het betreft afvaardiging uit de kieskringen I en II: als kandidaat van de lijst, waarop de afgetreden Minister voorkwam, het laatst het lidmaatschap van het Parlement heeft aanvaard;
- b. indien het betreft afvaardiging uit de overige kieskringen: als kandidaat-plaatsvervanger van de lijst, bedoeld in artikel 19, het laatste het lidmaatschap van het Parle-

* Gew. bij. G.B. 1963 no. 5, 1963 no. 30 en 1966 no. 142 en S.R.S. 1977 no. 46.

- ment heeft aanvaard, dan wel bij indeling van de plaatsvervangers in groepen, als laatste van de groep, waartoe de afgetreden Minister behoorde, het lidmaatschap van het Parlement heeft aanvaard;
- c. indien het betreft partij-afvaardiging: als kandidaat van de partijlijst, waarop de afgetreden Minister voorkomt, het laatste het lidmaatschap van het Parlement heeft aanvaard.

Artikel 68. *)

1. De leden van het Parlement kunnen te allen tijde hun ontslag nemen.
2. Het wordt door hen ingezonden aan de President, die het ter kennis brengt van het Parlement.
3. Wanneer een lid van het Parlement een der vereisten voor verkiesbaarheid verliest, houdt hij op lid van het Parlement te zijn.

Artikel 69 (vervallen). **)

DERDE AFDELING

STRAFBEPALINGEN

Artikel 70. ***)

1. Hij die een lijst van kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger als bedoeld in artikel 19, of een lijst als bedoeld in artikel 23b, inlevert, wetende, dat hij voorzien is van de handtekening van een of meerdere personen, die niet bevoegd zijn tot deelneming aan de verkiezing, waarvoor de inlevering geschiedt, terwijl zonder die handtekening of handtekeningen geen voldoende aantal handtekeningen voor een geldige lijst zou overblijven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of een geldboete van ten hoogste f 100,— (eenhonderd gulden).
2. Met gelijke straf wordt gestraft hij die, wetende, dat hij

---

* Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.
** Verv. bij G.B. 1973 no. 77.
*** Gew. bij G.B. 1963 no. 5.

niet bevoegd is tot deelneming aan de verkiezing, een voor inlevering bestemde lijst van kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger als bedoeld bij artikel 19, of een lijst als bedoeld in artikel 23b, heeft ondertekend.

Artikel 70a. *)

De kiezer, niet optredende als gemachtigde in de zin van artikel 37a, en die in het bezit zijnde van meerdere kaarten, als bedoeld in artikel 24, aan meerdere stembureaus een kaart als vermeld overhandigt, teneinde meerdere malen tot de stemming te worden toegelaten, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of een geldboete van ten hoogste S/ 100,— (eenhonderd gulden).

Artikel 71. **)

1. Hij die een lijst van kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger als bedoeld, in artikel 19, of een lijst als bedoeld in artikel 23b, inlevert, wetende, dat zij voorzien is van de handtekening van één of meer personen, wier handtekening ook voorkomt op een voor dezelfde candidaatstelling reeds ingediende zodanige lijst van kandidaten, terwijl zonder die handtekening of handtekeningen, geen voldoende aantal handtekeningen voor een geldige lijst van kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger zou overblijven, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of een geldboete van ten hoogste f 100,— (eenhonderd gulden).

2. Met gelijke straf wordt gestraft hij die opzettelijk voor een en zelfde candidaatstelling meer dan een voor inlevering bestemde lijst van kandidaten en kandidaten-plaatsvervanger als bedoeld bij artikel 19, of een lijst als bedoeld in artikel 23b, ondertekent.

Artikel 72.

De kiezer die niet voldoet aan de bij artikel 44 eerste en tweede lid opgelegde verplichting tot teruggave van het stembiljet wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of een geldboete van ten hoogste f 100,— (eenhonderd gulden).

* Aangev. bij G.B. 1969 no. 49.

** Gew. bij G.B. 1963 no. 5.

Artikel 73. *)

De in de artikelen 70, 70a en 71 bedoelde strafbare feiten worden als misdrijven, die in artikel 72 bedoeld als overtredingen beschouwd.

Artikel 74.

De wet van 15 februari 1868 (G.B. No. 1), zoals die luidt ^{1, a} de daarin aangebrachte wijzigingen en aanvullingen, laatstelijk bij wet van 20 januari 1938 (G.B. No. 8), wordt ingetrokken.

Artikel 75. **)

Deze wet kan worden aangehaald als Kieswet.

N.B. De wet van 3 augustus 1977 tot nadere wijziging van de Kieswet (S.R.S. 1977 no. 46) is op 5 augustus 1977 inwerking getreden.

---

* Gew. bij G.B. 1969 no. 49.

** Gew. bij S.R.S. 1977 no. 46.

INHOUDS-OVERZICHT.

	Blz.
Eerste Afdeling : Van het Kiesrecht	4
§ 1 : Van de Kiezers	4
Artikel 1-4	
§ 1a : Van het Kiesbureau	5
Artikel 4a-4j	
§ 2 : Van de Kiezerslijsten	9
Artikel 5-18	
§ 3 : De Candidaatstelling	13
Hoofdstuk I : Candidaatstelling bij afvaardiging uit kieskringen	13
Artikel 19-23	
Hoofdstuk II : Candidaatstelling bij partij-afvaardiging door middel van landelijke evenredige vertegenwoordiging	19
Artikel 23a-23c	
§ 4 : De Stemming	25
Artikel 24-56	
Tweede Afdeling : Van de verkiezing van de leden van het Parlement	40
§ 1 : Algemene Bepalingen	40
Artikel 57-60	
§ 2 : De uitslag der verkiezing voor wat betreft de afvaardiging uit kieskringen	41
Artikel 61-66	
§ 3 : De uitslag der verkiezing voor wat betreft de partijafvaardiging door middel van landelijke evenredige vertegenwoordiging	46
Artikel 66a-66b	
§ 4 : Nadere algemene bepalingen	48
Artikel 67-69	
Derde Afdeling : Strafbepalingen	49
Artikel 70-75	